

Әль-Фараби атындағы ҚазҰУ Оқу-әдістемелік кешені

Юриспруденция -Мамандығы

6M030100- Шифрі

Экологиялық сараптаманы және экологиялық аудитті

құқықтық реттеу- Пәні

Семинар сабақтарының мазмұны

1 практикалық (зертханалық) сабақ. Экологиялық сараптаманың түсінігі.

Экологиялық сараптаманың объектілері. Экологиялық сараптама субъектілері.

2 практикалық (зертханалық) сабақ. Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүргізу процесі. Мемлекеттік экологиялық сараптама сарапшысы.

3 практикалық (зертханалық) сабақ. Мемлекеттік экологиялық сараптама нормативті құқықтық актілер. Қоғамдық экологиялық сараптама. Қоғамдық экологиялық сараптаманы тіркеу тәртібі.

4 практикалық (зертханалық) сабақ. Экологиялық аудит. Экологиялық аудитті жүргізу әдістері. Экологиялық аудиторлық есеп.

5 практикалық (зертханалық) сабақ. Экологиялық аудитор.

6 практикалық (зертханалық) сабақ. Аудиттелетін субъектінің құқықтары мен міндеттері. Экологиялық стандарттар.

7 практикалық (зертханалық) сабақ. Экологиялық заңнаманы бұзғаны үшін заңи жауапкершілік. Экологиялық сақтандыру.

Семинар сабақтарының жоспары

Апта	Семинар тақырыбы	Қарастырылатын сұрақтар
------	------------------	-------------------------

лар		
1	Экологиялық сараптаманың түсінігі. Экологиялық сараптаманың объектілері. Экологиялық сараптама субъектілері.	Экологиялық сараптаманың түсінігі, түрлері және жалпы сипаттамасы. Экологиялық сараптаманың негізгі міндеттері. Экологиялық сараптаманың объектілері. Экологиялық сараптама субъектілері. Міндетті мемлекеттік экологиялық сараптамаға жататын объектілері. Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүргізу тәртібі.
2	Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүргізу процесі. Мемлекеттік экологиялық сараптама сарапшысы.	Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүргізу мерзімдері. Мемлекеттік экологиялық сараптаманың қорытындысы. Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүзеге асыратын сарапшылық бөлімшелері басшыларының құқықтары. Мемлекеттік экологиялық сараптама сарапшысы. Экологиялық сарапшының құқықтық мәртебесінің мәселелері. Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүргізу процесіне сырттан сарапшылар тарту.
3	Мемлекеттік экологиялық сараптама нормативті құқықтық актілер. Қоғамдық экологиялық сараптама. Қоғамдық экологиялық сараптаманы тіркеу	Мемлекеттік экологиялық сараптама нормативті құқықтық актілер. Мемлекеттік экологиялық сараптаманың сарапшылық кеңестері. Мемлекеттік экологиялық сараптаманың

	тәртібі.	жариялығы. Мемлекеттік экологиялық сараптама жүзеге асыру кезіндегі келіспеушіліктерді қарау тәртібі. Мемлекеттік экологиялық сараптама қаржыландыру. Қоғамдық экологиялық сараптаманы ұйымдастырушы. Қоғамдық экологиялық сараптаманың сарапшылары. Қоғамдық экологиялық сараптама объектілері. Қоғамдық экологиялық сараптаманы қаржыландыру. Қоғамдық экологиялық сараптаманы тіркеу тәртібі. Қоғамдық экологиялық сараптаманың қорытындысы. Қоғамдық экологиялық сараптаманың нәтижелерін пайдалану.
4	Экологиялық аудит. Экологиялық аудитті жүргізу әдістері. Экологиялық аудиторлық есеп.	Экологиялық аудит. Экологиялық аудит түрлері. Экологиялық аудитті жүргізу үшін негіздер. Экологиялық аудитті жүргізу әдістері. Міндетті экологиялық аудиттің жүргізу туралы шешім. Міндетті экологиялық аудитті жүргізудің ерекшеліктері. Экологиялық аудиторлық есептерге қойылатын талаптар. Міндетті экологиялық аудит есебін қарау тәртібі.
5	Экологиялық аудитор.	Экологиялық аудитор. Экологиялық аудиторлық ұйым. Экологиялық аудиторлық палатасы. Экологиялық аудиторлардың және экологиялық аудиторлық ұйымдардың міндеттері. Экологиялық аудитті жүргізу құқығын шектеу

6	Аудиттелетін субъектінің құқықтары мен міндеттері. Экологиялық стандарттар.	Аудиттелетін субъектінің құқықтары мен міндеттері. Экологиялық менеджмент. Экологиялық менеджмент жүйелерінің аудиті. Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында сәйкестікті растауға арналған стандарттар. Экологиялық таңбалау. Халықаралық стандарттарды енгізу.
7	Экологиялық заңнаманы бұзғаны үшін заңи жауапкершілік. Экологиялық сақтандыру.	Экологиялық заңнаманы бұзғаны үшін заңи жауапкершілік. Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасын бұзудан келтірілген зиянды өтеу тәртібі. Міндетті экологиялық сақтандыру объектісі. Міндетті экологиялық сақтандырудың мақсаты және негізгі принциптері. Міндетті экологиялық сақтандыру шарты және оны жасасу тәртібі. Сақтанушының құқықтары мен міндеттері. Сақтандырушының құқықтары мен міндеттері.

Қолданылатын әдебиеттер мен нормативтік құқықтық актілер

А) Негізгі

1. 30 тамыз 1995 ж. Қазақстан Республикасының Конституциясы. - Жеке басылым, 2007 ж.
2. 9 қантар 2007 ж. ҚР Экологиялық кодексі. - Жеке басылым, 2007 ж.

3. «Қазақстан Республикасының 2004-2015 жылдарға арналған экологиялық қауіпсіздігі тұжырымдамасы туралы» ҚР Президентінің 2003 жылғы 3 желтоқсандағы №1241 Жарлығы.

4. 20 маусым 2003 ж. Қазақстан Республикасының Жер кодексі. - Жеке басылым, 2007 ж.

5. 7 шілде 2006 ж. ҚР-ның "Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы" Заңы. (толықтырулар мен өзгерістер 31.07.2007 ж.) - Жеке басылым.

6. ҚР-ның 1996 ж. 27 қаңтардағы "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Заң. - Жеке басылым. (толықтырулар мен өзгерістер 7.07.2007ж.)

7. ҚР-ның 2003 ж. 8 шілдедегі Орман кодексі. - Жеке басылым.

8. ҚР-ның 2003 ж. 9 шілдедегі Су кодексі. - Жеке басылым.

9. ҚР-ның "Жануарлар дүниесін қорғау, қайта өсіру және пайдалану туралы" 2004 ж. 9 шілдедегі Заңы. - Жеке басылым. (толықтырулар мен өзгерістер 31.01.2007ж.)

Б) Қосымша

1.Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі (Жалпы және арнай бөлім) 27.12.1994 ж.,1.061999ж. (5.07.2006 ж. өзгерістер мен толықтырулармен)

2.Сандық геоақпараттық жүйелер негізінде Қазақстан Республикасы табиғи объектілерінің бірыңғай мемлекеттік кадастрлар жүйесін құру туралы ҚР Үкіметінің қаулысы, 2000 ж. 25 қыркүйек № 1449.(толықтырулар мен өзгерістер 1.07.2005 ж.)

3.Қазақстан Республикасының Ерекше қорғалатын табиғи аумақтарын 2030 жылға дейін дамытудың және орналастырудың тұжырымдамасы туралы ҚР Үкіметінің қаулысы, 2000 ж. 10 қараша № 1692.

4.Қазақстан Республикасында мемлекеттік жер кадастрын жүргізудің ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2003 жылғы 20 қыркүйектегі № 958 қаулысы. (толықтырулар мен өзгерістер 6.06.2006 ж.)

5.Қазақстан Республикасында жер мониторингін жүргізу және оның деректерін пайдалану ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2003 жылғы 19 қыркүйектегі № 956 қаулысы. (толықтырулар мен өзгерістер 6.06.2006 ж.)

6.Жердің ерекше қорғалатын табиғи аумақтарға жатқызу және жерді осы аумақтардың резервіне қалдыру ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2003 жылғы 8 қыркүйектегі № 910 қаулысы.

7.Қазақстан Республикасының жер ресурстарын ұтымды пайдалану мен сақтаудың 1994-1995 жылдарға және 2010 жылға дейінгі кезеңге

арналған тұжырымдамасы туралы (негізгі ережелер) ҚР Министрлер Кабинетінің Қаулысы, 11 қазан 1994 ж. № 1149.

Қазақстан Республикасы Энергетика және минералдық ресурстар министрлігі Геология және жер қойнауын пайдалану комитетінің мәселелері ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 28 қазандағы № 1107 қаулысы. (толықтырулар мен өзгерістер 24.02.2006 ж.)

8.Қазақстан Республикасының Жер қойнауын пайдалану мониторингінің бірыңғай мемлекеттік жүйесін құру тәртібі туралы ҚР Үкіметінің қаулысы, 2002 ж. 29 желтоқсан № 1444.

9.Қазақстан Республикасында жер қойнауын пайдалану құқығын берудің тәртібін бекіту туралы ҚР Үкіметінің қаулысы, 2000 ж. 21 қаңтар № 108. (толықтырулар мен өзгерістер 28.04.2006 ж.)

10.Қазақстан Республикасындағы жер қойнауының мемлекеттік мониторингі туралы ережені бекіту туралы ҚР Үкіметінің қаулысы, 1997 жылғы 27 қаңтардағы № 106.

Қазақстан Республикасының жер қойнауын мемлекеттік сараптау туралы ережені бекіту туралы ҚР Үкіметінің Қаулысы, 1996 ж. 18 қазан № 1288. (толықтырулар мен өзгерістер 29.09.2005 ж.)

11.Зиянды заттарды, радиоактивті қалдықтарды және пайдаланылған ағын суды жер қойнауына көмудің мемлекеттік кадастрын жүргізудің тәртібі туралы ережені бекіту туралы ҚР Үкіметінің Қаулысы, 1996 ж. 18 қазан № 1285. (толықтырулар мен өзгерістер 25.04.2006 ж.)

12.Қазақстан Республикасында жер қойнауын қорғауды мемлекеттік бақылау туралы ережені бекіту туралы ҚР Үкіметінің Қаулысы, 1996 ж. 18 қазан № 1284.

13.Су ресурстарын кешенді пайдалану мен қорғаудың басты және бассейндік схемаларын және су шаруашылығы теңгерімдерін әзірлеу әрі бекіту ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 10 ақпандағы № 159 қаулысы.

14.Су қорын пайдалану мен қорғау саласындағы мемлекеттік бақылауды ұйымдастыру әрі жүргізу ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 6 ақпандағы № 144 қаулысы.

15.Су объектілерінің мемлекеттік мониторингін жүргізу, суды мемлекеттік есепке алу және оны пайдалану ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 26 қаңтардағы № 85 қаулысы.

16.Су объектілеріне зиянды әсерлердің рұқсат етілетін шекті нормативтерін әзірлеу және бекіту ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 19 қаңтардағы № 50 қаулысы.

17.Су қорғау аймақтары мен белдеулерін белгілеу ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 16 қаңтардағы № 42 қаулысы.

18.Мемлекеттік су кадастрын жүргізу ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы № 1378 қаулысы.

19.Қазақстан Республикасы экономикасының су секторын дамытудың және су шаруашылығы саясатының 2010 жылға дейінгі тұжырымдамасын мақұлдау туралы ҚР Үкіметінің қаулысы, 2002 ж. 21 қаңтар № 71.

20.Қазақстан Республикасының мемлекеттік орман күзеті туралы ережені бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 9 наурыздағы № 291 қаулысы.

21.Мемлекеттік орман кадастры мен ормандардың мемлекеттік мониторингін жүргізу ережелерін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 17 ақпандағы № 188 қаулысы.

22.Мемлекеттік орман қорының аумағында орман орналастыруды жүргізу ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 16 қаңтардағы № 45 қаулысы.

23.Орман қорының мемлекеттік есебін жүргізу ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2003 жылғы 26 қарашадағы № 1182 қаулысы.

Негізгі әдебиеттер

1. Байдельдинов Д.Л. Бекишева С.Д. Экологическое право Республики Казахстан. – Алматы, 2004.
2. Байдельдинов Д.Л. Қазақстан Республикасының экологиялық құқығы.- Алматы, 2005.
3. Бекишева С.Д. Экологическое право Республики Казахстан. Учебное пособие. –
4. Культелеев С.Т. Экологическое право Республики.-Алматы, 2003.
5. Боголюбов В.В. Экологическое право.-М., 2001.
6. Бринчук М.М. Экологическое право России.-М.,1998.
7. Байдельдинов Д.Л. Юридическая ответственность за экологические правонарушения.-Алматы, 1993.
8. Байдельдинов Д.Л. Экологическое законодательство Республики Казахстан.-Алматы, 1995.

9. Байдельдинов Д.Л. Правовой механизм государственного управления в области экологии.-Алматы, 1998.
10. Караганды, 2001.
11. Баймбетов Н.С. Правовые основы экологической экспертизы в Республике Казахстан.-Алматы, 2001.
12. Ерофеев Б.В. Экологическое право.-М., 1996.
13. Культелеев С.Т. Материалы по экологическому праву. Практикум по семинарским занятиям.-Алматы, 2000.
14. Мухитдинов Н.Б. Горное право.-Алматы, 1995.
15. Назарбаев Н.Ә. Қазақстан халқына Қазақстан Республикасы Президентінің Жолдауы – 2030: гүлдену, қауіпсіздік және жақсару.
16. Петров В.В. Экологическое право России.-М., 1997.
17. Стамқұлов Ә.С. Қазақстан Республикасының экология құқығы. Алматы, 2003.

Қосымша әдебиеттер

1. Абдраимов Б.Ж. Актуальные вопросы правоприменения при разрешении судами земельных споров.-Алматы, 1998.
2. Адильханов Ф.Х. Юридическая ответственность за экологические правонарушения. Барнаул, 1991.
3. Андрейцев В.И. Правовое обеспечение экологической экспертизы.- Киев, 1990.
4. Байсалов С.Б. Водное право Казахской ССР (некоторые проблемы теории и практики).- Алма-Ата: Наука, 1966.
5. Байсалов С.Б. Комментарий к Лесному кодексу РК.- Вестник Министерства юстиции РК, 1995, №2.
6. Голиченков А.К. Экологический контроль: теория и практика правового обеспечения.-М., 1991.
7. Бринчук М.М. Правовая охрана окружающей среды от загрязнения токсичными веществами.-М., 1990.
8. Еренов А.Е., Мухитдинов Н.Б., Косанов Ж.Х., Хаджиев А.Х. Эффективность природоохранного законодательства. – Алма-Ата: Наука. 1998.
9. Колбасов О.С. Возмещение гражданам экологического вреда.- Государство и право, 1994, №10.